

ARALING PANLIPUNAN

Grade 10

Panuto: Basahin at unawain ang bawat pangungusap. Piliin ang titik ng tamang sagot.

1. Bakit mahalagang pag-aralan ang Kotemporaryong Isyu?
  - A. Sapagkat ito ay nagaganap sa nakaraan at kaya kailangang balikan
  - B. Sapagkat ito ay mahalaga sa paglago ng ating ekonomiya
  - C. Sapagkat ito ay mga napapanahong pangyayari na nakaaapekto sa bawat mamamayan ng bansa
  - D. Sapagkat ito ay maghahatid ng bagong kaalaman na tumutugon sa ating pangangailangan
2. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

KALINISAN, RESPONSABILIDAD MO!

Sa barangay Maliwanag na kung saan maraming taong nakatira, ang pamilya Santos ay makikitang marumi ang bakuran sapagkat nagkalat ang mga bote at mga gulong sa paligid kaya pinupugaran ito ng mga lamok na may dengue. Kaya ang simpleng problema ng maruming kapaligiran ay nakaaapekto na sa buong barangay. Mula sa sitwasyong ito, ano ang kaibahan ng Isyung Personal sa Isyung Panlipunan?

- A. Isang pampublikong bagay ang isyung panlipunan samantalang ang isyung personal ay hindi.
  - B. Ang isyung panlipunan at personal ay sumasalamín sa suliraning kinahaharap ng indibiduwal
  - C. Nakaaapekto sa maraming tao ang isyung personal at ang isyung panlipunan ay nakakaapekto sa isang tao lamang
  - D. Ang isyung personal ay pribadong bagay na nakakaapekto sa isang tao samantala ang isyung panlipunan ay pampublikong bagay na nakakaapekto sa malaking bahagi ng lipunan
3. Paano nakatutulong ang kaalaman sa mga isyung panlipunan sa pang araw-araw na pamumuhay?
  - A. Nakatutulong upang maging mapanuri ang mga mamamayan sa mga nangyayari sa bansa
  - B. Nakatutulong na magkaroon ng malawak na kaalaman sa mga isyung panlipunan at maunawaan ang mga sanhi at bunga sa lipunan at bansa
  - C. Nakatutulong upang mabatid ang mga problema na kinakaharap sa kasalukuyan na nagpapabagal ng pag-unlad ng bayan
  - D. Nakatutulong upang makaagapay sa pagbabago ng panahon lalo na ngayon na nakakaranas ng climate change
4. Bakit maituturing na isyung panlipunan ang kawalan ng trabaho?
  - A. Dahil walang maaasahang pag-unlad ang bansa
  - B. Dahil maraming kabataan ang hindi mabibigyan ng pagkakataong makapag-aral

- C. Dahil nakaaapekto ito sa maraming tao na magreresulta ng kahirapan
- D. Dahil nagiging dahilan ito ng malawakang protesta ng mga manggagawa

5. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

KORAPSYON

Ang korapsyon ay makikita sa mga simpleng serbisyong pampamahalaan tulad ng pagkuha ng permit para sa pagbubukas ng negosyo hanggang sa mga malawakan at malakihang proyekto tulad ng pagpapagawa ng kalsada, tulay, at mga gusaling pampamahalaan. Maraming mamamayan ang nag-aakala na wala itong direktang epekto sa kanila subalit, ang katotohanan lahat tayo ay apektado nito. Bakit sinabi ni Rosalinda Tirona, ang pangulo ng Transparency International na sa Pilipinas kailangan pa ang mas maraming pagkilos upang labanan ang korapsyon sa bansa?

- A. Sapagkat nangangailangan ito ng tunay na pagbabago at katapatan sa posisyon sa pamahalaan
  - B. Sapagkat talamak ang korapsyon sa iba't ibang ahensiya ng bansa mapa puibliko o pribado man ito
  - C. Sapagkat ginagamit ang pera ng bayan sa hindi makabuluhang pinagkakagastusan
  - D. Sapagkat inuuna ang pansariling interes ng mga opisyaes ng pamahalaan kaysa kapakanan ng taong bayan
6. Ayon kay C. Wright Mills (1959), Bakit mahalagang malinang ang isang kakayahang makita ang kaugnayan ng mga personal na karanasan ng isang tao at ang lipunang kanyang ginagalawan?
- A. Dahil ang personal na karanasan ay malaki ang kaugnayan sa kanyang lipunang ginagalawan
  - B. Dahil maraming suliranin sa lipunan na dapat tugunan upang magkaroon ng maayos na pamumuhay
  - C. Dahil responsibilidad ng tao na baguhin ang nakasanayang di kanais-nais na gawaing nagaganap sa Lipunan
  - D. Dahil nakapagbibigay ito ng koneksyon sa mga pangyayari sa ating buhay at sa pangkalahatang kaganapan sa Lipunan
7. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

PILIPINAS, PINAGPALA KA!

Ang Pilipinas ay biniyayaan ng napakaraming likas na yaman. Makikita sa Pilipinas ang iba't ibang uri ng hayop, halaman, mineral, anyong tubig at anyong lupa na ginagamit sa mga industriya ng bansa. Bakit napakahalaga ng likas na yaman sa ekonomiya ng Pilipinas?

- A. Tirahan ng iba't ibang uri ng halaman at hayop
- B. Dito itinatayo ang mga bahay at mga gusali
- C. Pinagkukunan ng sangkap sa paggawa ng produkto sa iba't ibang sektor
- D. Pinagmulan ng kahoy na ginagawang pangggatong sa pagluluto

8. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

NAGBABAGONG KLIMA.

Sa 2016 edisyon ng Global Climate Risk Index (Sönke, Eckstein, Dorsch, & Fischer, 2015), naitala ang Pilipinas bilang pang-apat sa sampung bansa na pinakanaapektuhan ng Climate Change. Ito ay dahil mas lumalakas, dumadalas, at nagiging unpredictable ang pagkakaroon ng mga natural na kalamidad tulad ng bagyo, pagbaha, at malalakas na ulan na nararanasan sa Pilipina. Paano nakaaapekto ang climate change sa pamumuhay ng mga tao?

- A. Nagkakaroon ng madalas at matagalang kaso ng El Niño at La Niña
- B. Nagdudulot ito ng pagbaha sa bilang ng nahuhuling mga isda
- C. Nagkakaroon ng pagkawala (extinction) ng ilang mga species
- D. Kinakain ng dagat ang dating lupa na kinatatayuan ng mga tahanan.

9. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

BASURA MO, OBLIGASYON MO!

Ayon sa pag-aaral ni Oliveira at mga kasama (2013), ang Pilipinas ay nakalikha ng 39,422 tonelada ng basura kada araw noong taong 2015. Halos 25% ng mga basura ng Pilipinas ay nanggagaling sa Metro Manila kung saan ang isang tao ay nakalilikha ng 0.7 kilong basura araw-araw. Mas mataas ito ng 130% kaysa sa world average (National Solid Waste Management, 2016). Ang malaking bahagdan ng itinatapon ng basura ng mga Pilipino ay mula sa mga tahanan na mayroong 56.7%. Samantalang pinakamalaki naman sa uri ng tinatapon ng basura ay iyong tinatawag na bio-degradable na may 52.31% (National Solid Waste Management Status Report, 2015). Bakit problema sa Pilipinas ang solid waste?

- A. Dahil sa kawalan ng kaalaman sa tamang segregasyon ng basura
- B. Dahil sa kawalan ng disiplina sa pagtatapon ng basura.
- C. Dahil sa kakulangan ng Material Recovery Facility sa mga barangay
- D. Dahil walang bakanteng lugar na pagtatapunan ng basura

10. Bakit ang mabilis na pagtaas ng populasyon ay isa sa dahilan ng deforestation?

- A. Dahil sa paggamit ng uling bilang panggatong sa pagluluto at kahoy para sa paggawa ng iba't ibang uri ng produkto
- B. Dahil nagdudulot ito ng pagbaha, soil erosion, at pagkasira ng tahanan ng mga ibon at hayop sa kagubatan
- C. Dahil nagsasagawa ng kaingin (slash-and-burn farming) ang mga lumilipat sa kagubatan at kabundukan upang pagtayoan ng bahay
- D. Dahil mataas ang demand sa mga pangunahing produkto kaya ang dating kagubatan ay ginawang plantasyon, subdivision, paaralan, at iba pa.

11. Ano ang legal na batayan sa iba't ibang desisyon at proseso ng pamamahala ng basura sa bansa?

- A. RA 7942 (Mining Act of 1995)
- B. RA 8749 (Philippine Clean Air Act of 1999)
- C. Republic Act 9003 (Ecological Solid Waste Management Act of 2000)
- D. RA 9147 (Wildlife Resources Conservation and Protection Act)

12. Anong ahensiya ng pamahalaan ang nangangalaga sa kalikasan?
- A. Department of Labor and Employment
  - B. Philippine Climate Change Commission
  - C. National Economic and Development Authority
  - D. Department of Environment and Natural Resources
13. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

HANDA KA NA BA?

Hindi maiiwasan ang iba't ibang sakuna na maaaring mararanasan araw-araw. Marahil nakikita ito sa telebisyon at nababasa sa pahayagan ang mga balita tungkol sa mga sakuna na nangyayari sa isang lugar. Paano magiging ligtas ang isang komunidad sa mga sakuna?

- A. Dapat may mahusay na disaster management plan
  - B. Kailangan ang ugnayan ng mamamayan at pamahalaan
  - C. Pagkakaroon ng maayos na mga daan at tulay
  - D. Konsultasyon sa pribadong sektor
14. Paano magiging disaster-resilient ang isang pamayanan?
- A. Kung ang mamamayan ay may kakayahang simulan at panatilihin ang kaunlaran ng kanilang komunidad
  - B. Kung ang pamalaan ay nagbibigay ng tulong sa mga biktima ng kalamidad
  - C. Kung maayos na maisasagawa ang Community-Based Disaster and Risk Management Approach
  - D. Kung natutukoy kung ano-ano ang mga hazard na gawa ng kalikasan o gawa ng tao
15. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

CBDRM ALAMIN!

Ayon kina Abarquez at Zubair (2004) ang Community-Based Disaster Risk Management ay isang pamamaraan kung saan ang mga pamayanang may banta ng hazard at kalamidad ay aktibong nakikilahok sa pagtukoy, pagsuri, pagtugon, pagsubaybay, at pagtataya ng mga risk na maaari nilang maranasan. Isinasagawa ito upang maging handa ang komunidad at maiwasan ang malawakang pinsala sa buhay at ari-arian. Bakit makatutulong ang CBDRM Approach sa paglutas ng mga suliranin at hamong pangkapaligiran?

- A. Upang maunawaan ng mga babalangkas ng plano kung ano-ano ang mga hazard ang maaaring tumama

- B. Upang maging handa ang komunidad at maiwasan ang malawakang pinsala sa buhay at ari-arian.
  - C. Upang malaman ng isang komunidad ang mga pisikal na katangian ng hazard sa kanilang lugar
  - D. Upang matukoy ang mapa ng mga lugar na maaaring masalanta ng hazard at ang mga elemento nito.
16. Bakit may mataas na risk ang vulnerable na bahagi ng pamayanan?
- A. Dahil takot silang masaktan at wala silang kakayahang iwasan ito
  - B. Dahil mahina ang kanilang kalooban na malampasan ang epekto ng kalamidad
  - C. Dahil kulang ang kanilang kaalaman sa disaster management plan
  - D. Dahil wala silang kapasidad na harapin ang panganib na dulot ng kalamidad.
17. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

THUMBS UP SA BOTTOM-UP!

- Ito ang modelong ginamit ni Panfilo Lacson, bilang rehabilitation czar ng mga lugar na nasalanta ng bagyong Yolanda. Para sa kaniya, mas mapapabilis ang pagbangon ng mga lugar na ito kung bottom-up approach sa rehabilitasyon ng lugar. Para sa kaniya, mas makabubuting makipagpulong sa mga mayor ng mga nasalantang bayan at lungsod sa halip na antayin ang post-disaster needs assessment na ipalalabas ng Office of the Civil Defense. Sa ganitong paraan, mas makabubuo ng planong angkop sa pangangailangan ng bawat pamayanan. Bakit bottom-up approach ang ginamit ni Panfilo Lacson, bilang rehabilitation czar ng mga lugar na nasalanta ng bagyong Yolanda?
- A. Dahil mapapabilis ang pagbangon ng mga lugar kung ang plano ay angkop sa pangangailangan ng pamayanan.
  - B. Dahil sa kaalaman ng pamahalaan sa mga sistemang ipatutupad ng disaster risk management
  - C. Dahil may mga pagkakataon na hindi nagkakasundo ang Pambansang Pamahalaan at ng Lokal na Pamahalaan
  - D. Dahil dapat iasa sa tanggapan ng pamahalaan ang lahat ng gawain sa pagtugon sa panahon ng kalamidad
18. Alin sa mga sumusunod ang hindi kabilang sa Temporal na katangian ng hazard?
- A. Forewarning
  - B. Duration
  - C. Manageability
  - D. Frequency
19. Bakit mahalagang maunawaan ng isang komunidad ang mga pisikal na katangian ng hazard sa kanilang lugar ?
- A. Upang malinaw ang mabubuong hazard assessment.
  - B. Upang malaman ang mga lugar na dapat puntahan kung tatama ang sakuna
  - C. Upang masukat ang kahinaan at kapasidad ng isang komunidad
  - D. Upang tayahin ang kakayahan ng komunidad na harapin ang iba't ibang uri ng hazard

20. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

CAPACITY ASSESSMENT

Sa Capacity Assessment, sinusuri ang kapasidad ng komunidad na harapin ang anomang hazard. Mayroon itong tatlong kategorya: ang Pisikal o Materyal, Panlipunan, at Pag-uugali ng mamamayan tungkol sa hazard. Sa pagsasagawa ng Capacity Assessment, itinatala ang mga kagamitan, imprastruktura, at mga tauhan na kakailanganin sa panahon ng pagtama ng hazard o kalamidad. Bakit mahalaga ang pagsasagawa ng Capacity Assessment?

- A. Sapagkat maiiwasan o mapipigilan ang malawakang pinsala sa tao at kalikasan.
  - B. Sapagkat nagiging aktibo ang mamamayan sa paglahok sa mga programa ng pamahalaan
  - C. Sapagkat ang mga impormasyon na makukuha ay magdudulot ng higit na ligtas na pamayanan.
  - D. Sapagkat magbibigay ito ng impormasyon sa mga mamamayan at mga pinuno ng pamayanan kung ano at kanino hihingi ng tulong
21. Bakit kailangang handa ang bansa at mga komunidad sa panahon ng mga kalamidad at hazard?
- A. Upang walang magkasakit na mga tao sa komunidad
  - B. Upang magkaroon ng tahimik na pamumuhay ang mamamayan
  - C. Upang mapababa o maiwasan ang pinsala sa buhay at ari-arian
  - D. Upang hindi na kailangan ng rehabilitasyon sa mga imprastruktura
22. Ano ang mangyayari kung may kabiguan ang pamahalaan sa pagsasagawa ng maayos na Disaster Risk Management Plan?
- A. Maaaring matagal ang paghahatid ng tulong sa mga biktima ng kalamidad
  - B. Maaaring magpalubha sa epekto ng hazard at kalamidad sa pamayanan.
  - C. Maaaring walang koordinasyon sa pagitan ng mamamayan at pamahalaan
  - D. Maaaring hindi matutugunan ang pangangailangan ng mga tao
23. Alin ang tamang pagkakasunod-sunod ng apat na yugto ng DRRM Plan?
- A. Disaster Prevention and Mitigation, Disaster Preparedness, Disaster Rehabilitation and Recovery, Disaster Response
  - B. Disaster Response, Disaster Prevention and Mitigation, Disaster Preparedness, Disaster Rehabilitation and Recovery
  - C. Disaster Preparedness, Disaster Prevention and Mitigation, Disaster Rehabilitation and Recovery, Disaster Response
  - D. Disaster Prevention and Mitigation, Disaster Preparedness, Disaster Response, Disaster Rehabilitation and Recovery

24. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

DAMAGE AT LOSS

Nakapaloob sa Disaster Response ang tatlong uri ng pagtataya: ang Needs Assessment, Damage Assessment, at Loss Assessment. Ayon kina Abarquez, at Murshed (2004), ang needs ay tumutukoy sa mga pangunahing pangangailangan ng mga biktima ng kalamidad tulad ng pagkain, tahanan, damit, at gamot. Samantala, ang damage ay tumutukoy sa bahagya o pangkalahatang pagkasira ng mga ari-arian dulot ng kalamidad. Ang loss naman ay tumutukoy sa pansamantalang pagkawala ng serbisyo at pansamantala o pangmatagalang pagkawala ng produksyon. Bakit magkaugnay ang damage at loss assessment sa isa't isa?

- A. Dahil ang damage ang bunga ng loss
  - B. Dahil pareho silang magrerresulta ng pinsala sa kapaligiran
  - C. Dahil ang loss ay resulta ng mga produkto, serbisyo, at imprastraktura na nasira
  - D. Dahil ang loss ay ang sanhi ng pagkasira ng imprastraktura
25. Bakit hindi dapat iasa ang mga gawaing pang-rehabilitasyon sa pamahalaan?
- A. Sapagkat magsisilbi itong batayan upang maging epektibo ang pagtugon sa mga pangangailangan ng isang pamayanan na nakaranas ng kalamidad.
  - B. Sapagkat kailangang maunawaan ng mga babalangkas ng plano kung ano-ano ang mga hazard, mga risk, at sino at ano ang maaaring maapektuhan at masalanta ng kalamidad.
  - C. Sapagkat kailangan ng magkaroon ng koordinasyon at maiwasan ang pagkalito at pagkaantala na maaari pang magdulot ng dagdag na pinsala o pagkawala ng buhay.
  - D. Sapagkat kailangan ang partisipasyon ang pamahalaan, iba't ibang sektor ng lipunan, NGO, at mga mamamayan upang manumbalik ang kaayusan at normal na daloy ang pamumuhay.
26. Paano mo masasabi na vulnerable ang isang lugar?
- A. Kung may kakulangan sa mga kategorya tulad ng pisikal/materyal, panlipunan at pag-uugali ng tao
  - B. Kung ang mga mamamayan ay may kakayahan na muling isaayos ang mga istruktura at iba pang nasira sa kalamidad
  - C. Kung epektibo ang pagtugon sa mga pangangailangan ng isang pamayanan na nakaranas ng kalamidad
  - D. Kung may maayos na komunikasyon sa pagitan ng iba't ibang sektor sa oras na nararanasan ang isang kalamidad
27. Ano ang dapat gawin upang maihanda ang mga mamamayan sa panahon ng pagtama ng kalamidad?
- A. Kailangang magkakaroon ng maayos na ugnayan sa pagitan ng mamamayan at pamahalaan.
  - B. Kailangang magbigay ng impormasyon sa mga mamamayan sa dapat nilang gawin bago, habang, at pagkatapos ng hazard
  - C. Kailangang masusukat ang kahinaan at kapasidad ng isang komunidad sa pagharap sa iba't ibang hazard.

- D. Kailangang magtutulungan ang mamamayan upang ibangon ang kanilang komunidad mula sa pinsala ng mga sakuna
- 28.** Ano ang mangyayari kung walang koordinasyon ang lahat ng sektor ng lipunan sa pagtaya kung gaano kalawak ang pinsalang dulot ng isang kalamidad?
- A. Walang ginagawang plano at paghahanda ang pamahalaan upang maging ligtas ang komunidad
  - B. Walang paghahandang ginagawa sa pisikal na kaanyuan ng kumonidad para maging matatag sa pagtama ng hazard
  - C. Walang sistematikong pagkalap ng datos sa pagtukoy, pagsusuri, at pagtatala sa mga hazard na dapat unang bigyang pansin
  - D. Walang epektibong pagtugon sa mga pangangailangan ng isang pamayanan na nakaranas ng kalamidad.
- 29.** Alin sa mga sumusunod ang tumutukoy sa pagsusuri sa lawak, sakop, at pinsala na maaaring danasin ng isang lugar kung ito ay mahaharap sa isang sakuna o kalamidad sa isang partikular na panahon?
- A. Hazard Assessment
  - B. Capacity Assessment
  - C. Vulnerability Assessment
  - D. Risk Assessment
- 30.** Alin sa mga yugto ng DRRM Plan ang tumutukoy sa mga hakbang o dapat gawin bago at sa panahon ng pagtama ng kalamidad, sakuna o hazard?
- A. Disaster Prevention and Mitigation
  - B. Disaster Preparedness
  - C. Disaster Response
  - D. Disaster Rehabilitation and Recovery
- 31.** Paano binago ng globalisasyon ang workplace ng mga manggagawang Pilipino?
- A. Pag-angat ng kalidad ng manggagawang Pilipino.
  - B. Pagdagsa ng mga Business Process Outsourcing (BPO) sa bansa.
  - C. Pagwiwithdraw gamit ang mga Automatic Teller Machine (ATM).
  - D. Pagdagsa ng mga produktong dayuhan sa Pilipinas
- 32.** Bakit patuloy ang pag-angat ng Pilipinas sa larangan ng Business Process Outsourcing?
- A. Dahil gusto ng mga dayuhan ang ugali ng manggagawang Pilipino
  - B. Dahil maraming dayuhang kompanya ang gustong mamuhunan sa Pilipinas
  - C. Dahil mababa ang sahod ng mga manggagawa sa Pilipinas
  - D. Dahil sa mataas na English Proficiency ng mga manggagawang Pilipino.
- 33.** Ang pagsulpot ng iba't ibang outsourcing companies na pagmamay-ari ng mga lokal at dayuhang namumuhunan ay isang manipistasyon ng globalisasyon. Ilan sa mga epekto nito ay ang sumusunod.
- I. Nagkaroon ng karagdagang trabaho ang mga Pilipino.
  - II. Nabago ang dinamiko (oras, sistema, istruktura) ng paggawa sa maraming kompanya.

III. Naapektuhan ang kalusugan ng maraming manggagawang namamasukan partikular ang mga call center agents.

IV. Binago ng globalisasyon ang lifestyle ng maraming Pilipino.

Mula sa mga kaisipang nabanggit, ano ang mabubuong konklusyon dito?

- A. Nakatulong ang globalisasyon sa pamumuhay ng tao.
  - B. Tumugon ang globalisasyon sa pangangailangan ng marami.
  - C. Mayroong mabuti at di-mabuting epekto ang globalisasyon sa pamumuhay ng tao.
  - D. Suliranin lamang ang idinulot ng globalisasyon sa pamumuhay ng tao.
- 34. Paano naiimpluwensyahan ng mga MNCs at TNCs ang polisiya na ipinatutupad ng pamahalaan?**
- A. Pagdami ng produktong mapagpipilian sa pamilihan
  - B. Pagpapagaan ng mga batas tungkol sa paggawa
  - C. Pagdagsa ng mga dayuhang produkto sa hansa
  - D. Pagtaas ng bilang ng taong mayroong trabaho
- 35. Ano ang positibong naidudulot ng Business Process Outsourcing sa Pilipinas?**
- A. Nadagdagan ang kita ng Pilipinas dahil pangalawa ito sa pinagkukunan ng dolyar ng bansa.
  - B. Nagbunsod ng pagtaas sa kakayahan ng mga Pilipino na magsalita ng wikang English
  - C. Bumaba ang unemployment rate dahil sa pagdami ng call center companies na nagtayo ng sangay dito sa Pilipinas
  - D. Nadagdagan ang kita ang mga Pilipino dahil naglalagak ng pera sa mga institusyong pinansiyal bilang savings o investment
- 36. Paano nakapagpapabilis sa integrasyon ng mga bansa ang globalisasyon? Nadagdagan ang kita ng Pilipinas dahil pangalawa ito sa pinagkukunan ng dolyar ng bansa.**
- A. Makikita sa globalisasyon ang mabilis na ugnayan ng mga bansa
  - B. Dahil sa globalisasyon mabilis na tumutugon ang mga bansa sa mga banta na magdudulot ng kapinsalaan.
  - C. Dahil sa globalisasyon nagkakaroon ng mabilis na palitan ng impormasyon at kolaborasyon ang mga bansa
  - D. Makikita sa globalisasyon ang paghiwa-hiwalay ng mga bansa sa daigdig.
- 37. Bakit isa sa isyung kinakaharap ng bansa sa paggawa ay ang paglaki ng unemployment at underemployment?**
- A. Dahil sa kakulangan ng teknikal na kaalaman sa hinahanap na trabaho
  - B. Dahil maraming graduates ay namimili ng mapapasukang trabaho
  - C. Dahil sa job-mismatch na kung saan hindi nakakasabay ang mga college graduates sa demand na kasanayan at kakayahan
  - D. Dahil ang hinahanap ng mga kompanya ay mga manggagawa na nagtataglay ng ika-21 siglo na mga kasanayan
- 38. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.**

MAKABAGONG BAYANI

Si Gng. Nilda ay matagal ng OFW sa Hongkong. Ilang beses na siyang nag renew ng kontrata sa kanyang amo. Naipagtapos niya ang kanyang dalawang anak sa kolehiyo sa pagiging OFW niya sa Hongkong. Malaki ang naitutulong ng kanyang perang padala hindi lamang sa kanyang pamilya maging sa ekonomiya ng bansa. Bakit ang OFW ay tinaguriang bagong bayani?

- A. Dahil maraming OFW ang naging matagumpay sa kani-kanilang larangan
- B. Dahil ipinapakita ng mga OFW ang kanilang galing at kahusayan sa pagtatrabaho sa ibang bansa
- C. Dahil may mga OFW ang nagbuwis ng buhay para pangalagaan ang kanilang employer
- D. Dahil sa kitang ipinapasok sa 10ans ana nakatutulong upang hindi sumasadsad ang ekonomiya ng bansa

39. Paano makaaagapay ang bansa sa tumataas na demand para sa globally standard na paggawa?

- A. Dapat kukuha ang mga mag-aaral ng kurso sa college na hanggang apat na taon
- B. Sasanayin ang mga mag-aaral sa mga kasanayang pang-ika-21 siglo upang maging globally competitive
- C. Mas mabuting Technological-Vocational and Livelihood/TVL na track ang pipiliin pagtungtong ng Senior High School
- D. Magbibigay ang pamahalaan ng mga scholarship programs para makapag-aral ang mga mahihirap na mag-aaral

40. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

PAGLAGO NG SEKTOR NG SERBISYO.

Ang sektor ng serbisyo ay masasabing may pinakamalaking bahagdan na maraming naemployong manggagawa sa loob ng nakalipas na sampung taon (DOLE, 2006/2016). Ang paglaki ng porsyento o bilang ng mga manggagawa sa sektor na ito ay malaking tulong sa mga manggagawang Pilipino. Saklaw ng sektor na ito ang sektor ng pananalapi, komersiyo, insurance, kalakalang pakyawan at pagtitingi, transportasyon, pag-iimbak, komunikasyon, libangan, medikal, turismo, business processing outsourcing (BPO), at edukasyon. Bakit mahalaga ang sektor ng serbisyo sa daloy ng kalakalan ng bansa?

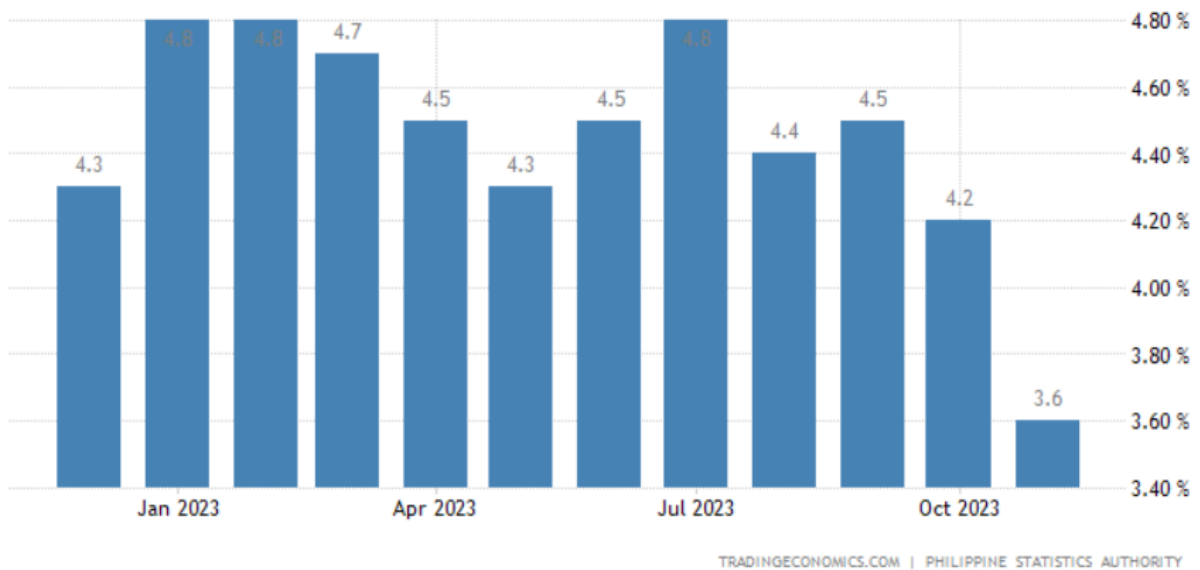
- A. Dahil nakatutulong ang sektor na ito sa pagbibigay ng serbisyo sa mga mamimili ng bansa
- B. Dahil dito makikita ang pinakamaliit na bahagdan ng naemployong manggagawa
- C. Dahil tinitiyak nito na makakarating sa mga mamimili ang mga produkto ng bansa.
- D. Dahil saklaw nito ang sektor ng konstruksiyon, telekomunikasyon, beverages, mining at enerhiya.

41. Bakit kinakailangang iangat ang kalidad ng uri ng paggawa sa bansa at magkaroon ng kaalaman sa mga batas tungkol sa paggawa?

- A. Sapagkat kailangang isulong ang mga isyung magiging kapaki-pakinabang sa uring manggagawa
- B. Sapagkat ito ay makakatulong upang maproteksiyonan ang karapatan ng mga manggagawa.
- C. Sapagkat walang katiyakan o pansamantala lang ang kanilang security of tenure.
- D. Sapagkat dapat maiwasan ang pagkakaroon ng unyon sa mga manggagawa

Para sa bilang 42-45. Basahin at unawain ng mabuti ang graph at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

UNEMPLOYMENT RATE SA PILIPINAS

<https://tradingeconomics.com/philippines/unemployment-rate>

Rekord na Mababang Antas ng Walang Trabaho sa Pilipinas

Ang antas ng kawalan ng trabaho sa Pilipinas ay bumaba sa 3.6% noong Nobyembre 2023 mula sa 4.2%. Ito ang pinakamababang antas ng kawalan ng trabaho mula nang magsimula ang pagtatala nito noong 1986, kung saan bumaba ang bilang ng mga walang trabaho sa 1.83 milyon mula sa 2.18 milyon. Samantalang, ang bilang ng mga may trabaho ay naitala sa 49.64 milyon, bahagyang bumaba mula sa 49.71 milyon noong Nobyembre 2022. Patuloy na nagtataglay ng pinakamalaking bahagi ng empleyo ang sektor ng mga serbisyo (59.5%), na sinundan pa rin ng agrikultura (24.6%) at industriya (15.9%).

42. Ano ang kasalukuyang antas ng kawalan ng trabaho sa bansa?

- A. 3.6%
- B. 3.8%
- C. 4.2%
- D. 4.4%

43. Ano ang pagkakasunod-sunod ng mga sektor na may malaking bilang ng na empleyong manggagawa?
- Agrikultura, serbisyo, industriya
  - Serbisyo, agrikultura, industriya
  - Industriya, agrikultura, serbisyo
  - Serbisyo, industriya, agrikultura
44. Ano ang mga posibleng dahilan kung bakit bumaba ang antas ng kawalan ng trabaho sa Pilipinas noong Nobyembre 2023?
- Pagbaba ng halaga ng peso kontra dolyar
  - Paglago ng pag-aangkat ng mga produkto sa ibang bansa
  - Pansamantalang impluwensya ng pandaigdigang kalagayan
  - Pagpapabuti sa mga regulasyon sa negosyo at kahusayan sa burokrasya
45. Paano nakakatulong ang sektor ng serbisyo sa pagtataguyod ng mataas na empleyo kumpara sa ibang sektor?
- Mabilis ang pag-unlad ng sektor ng agrikultura
  - Mataas na kita para sa mga manggagawa
  - Maraming trabaho mula sa sektor ng wholesale at retail
  - Pagdami ng mga industriya sa bansa
46. Ano ang pinakamalaking bilang ng mga taong hindi bahagi ng Labor Force Participation Rate o LFPR?
- Estudyante
  - Discouraged workers
  - Full time mother
  - Person with Disability (PWD)
47. Sa mga Non-Regular Employment, Ano ang may pinakamalaking bilang ng mga manggagawa?
- Seasonal Workers
  - Probationary Workers
  - Casual Workers
  - Contractual/ Project-Based Workers
48. Bakit kinakailangang iangat ang kalidad ng uri ng paggawa sa bansa at magkaroon ng kaalaman sa mga batas tungkol sa paggawa?

PUWERSA NG KABABAIHAN

Sa kasalukuyan malaki ang ginagampan ng kababaihan sa usaping migrasyon. Dumarami ang bilang ng kababaihan na nangingibang bansa kung ikikumpara sa mga kalalakihan. Ano ang ibig sabihin ng peminisasyon ng migrasyon?

- Malaking bilang ng kalalakihan ang umaalis ng bansa
- Hindi matatawaran ang galing ng kababaihan sa kasipagan sa pagtatrabaho
- Pagdami ng kababaihan na nagtatrabaho sa ibang bansa
- Paglakas ng puwersa ng kababaihan sa usaping politikal

49. Ano ang tugon ng pamahalaan sa maraming mga Pilipinong propesyunal sa ibang bansa na hindi nakakuha ng trabaho na akma sa kanilang tinapos?
- A. Nakipagpulong sa mga bansa na mahirap matanggap sa trabaho ang mga Pilipinong propesyunal
  - B. Ipinatupad ang K to12 Kurikulum na naglalayong iakma ang sistema ng edukasyon sa ibang bansa.
  - C. Hindi nagpadala ng mga Pilipinong propesyunal sa mga bansang ayaw tumanggap sa kanila
  - D. Pinauwi ang mga Pilipinong propesyunal mula sa bansang hindi sila nakakuha ng trabaho
50. Ano ang tugon ng pamahalaan sa maraming mga Pilipinong propesyunal sa ibang bansa na hindi nakakuha ng trabaho na akma sa kanilang tinapos?

ACCORDING TO WASHINGTON ACCORD.

Washington Accord na nilagdaan noong 1989 ay kasunduang pang-internasyunal sa pagitan ng mga international accrediting agencies na naglalayong iayon ang kurikulum ng engineering degree programs sa iba't ibang kasaping bansa. Bunga nito, ang mga nagtapos ng engineering courses sa bansang hindi accredited ay hindi makapagtatrabaho sa mga bansang miyembro nito tulad ng Australia, Canada, Chinese Taipei, Hongkong, Ireland, Japan, Korea, Malaysia, New Zealand, Singapore, South Africa, United Kingdom at USA. Bakit second class professionals ang tingin ng ibang bansa sa mga Pilipino?

- A. Dahil sa kakulangan ng bilang ng taon sa basic education
  - B. Dahil akma ang sistema ng edukasyon nito
  - C. Dahil mataas ang kalidad ng edukasyon ng ating bansa
  - D. Dahil kabilang ang Pilipinas sa accredited na bansa sa larangan ng engineering
51. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

KAPAYAPAAN, SAAN KA HAHANAPIN!

Ang lugar na kinagisnan ni Roy ay nabalot ng kaguluhan dahil sa giyera sa pagitan ng rebeldeng grupo at mga sundalo. Ang kanyang pamilya ay naiipit sa bakbakan at hindi sila makapamuhay ng payapa at matiwasay. Binalak nilang umalis sa kanilang lugar. Bakit umaalis o lumilipat ng pook panirahan ang pamilya ni Roy?

- A. Upang makahanap ng ligtas na tirahan
- B. Upang iiwan ang dating buhay
- C. Upang makaiwas sa pagbabayad ng buwis
- D. Upang magsimula ng panibagong buhay

52. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

NAKAPAG-ASAWA NG AFAM.

Si Joy ay isang nurse sa America. Limang taon na siyang nurse sa isang pambublikong ospital sa Chicago. Isang araw ay may nakilala siyang Amerikano na ang trabaho ay Medical Representative. Nahulog ang kanyang loob sa lalaki dahil ito ay magiliw at mabait hindi lamang sa kanya maging sa mga staff ng ospital. Kaya paglipas ng tatlong taon nilang pagiging magkasintahan at nagpakasal na sila at nagpasyang manirahan na si Joy sa US habambuhay. Nakakuha siya ng sertipiko ng dual citizenship, si Joy ay halimbawa ng isang _____.

A. irregular migrants	C. temporary migrants
B. permanent migrants	D. regular migrants

53. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

PANGARAP NA NAKAMTAN

Si Carlos ay nasa ikalawang taon na ng Kursong Civil Engineering sa isang malaking unibersidad sa Maynila. Pangarap niyang makapag-aral sa ibang bansa kaya naging motibasyon niya ito upang maging consisrent top 1 sa kanilang klase. Isang araw ang pangarap niyang mag-ral sa ibang bansa ay nabigyan ng katuparan. Isa siya sa napiling maging exchange student ng St. Vincent University sa Harvard University. Si Carlos ay halimbawa ng anong uri ng migrante?

A. irregular migrants	C. temporary migrants
B. permanent migrants	D. regular migrants

54. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

BREADWINNER SI NANAY

Sa Pilipinas napag alaman at lumabas sa pag-aaral na malaki ang epekto kapag ang ina ang nangibang bansa dahil ito ay tradisyunal na kaisipan na kung babae ang umalis upang magtrabaho malayo sa pamilya at ang ama ang naiwan sa pamilya mas higit na nararamdaman ng mga anak ang kawalan ng isang ina kahit pa ito ay nakakatulong ng malaki sa pagpuno ng gastusin sa kanilang pamumuhay. Ano ang konsepto ng "*house husband*"?

A. Ang lalaki ang magbabantay ng bahay habang ang babae ay nagtatrabaho
B. Inaako ng lalaki ang lahat ng responsibilidad sa tahanan pati ang gawain ng isang ina

- C. Ginagawa ng babae ang gawain ng isang lalaki sa tahanan
- D. Naiiwan sa lalaki ang mga anak kapag naghihiway ang mag-asawa

- 55.** Mahalaga na maproteksyunan ang kalagayan ng mga manggagawang Pilipino laban sa mababang pasahod at di-makatarungang pagtanggali sa kanila sa trabaho dulot ng kawalan ng seguridad sa paggawa. Paano ito maisasakatuparan ng mga manggagawang Pilipino?
- A. Pag-boycott sa mga produktong dayuhan at hindi pagbili ng mga ito.
  - B. Pagsabotahe, paninira at panununog sa mga planta o kagamitan ng kompanya
  - C. Pagsasagawa ng protesta at rally laban sa kompanya at kapitalista
  - D. Pakikipag-usap ng mga samahan ng mga manggagawa sa mga may-ari ng kompanya sa pamamagitan ng Collective Bargaining Agreement (CBA).
- 56.** Bakit mas mura ang mga dayuhang produkto na makikita sa mga lokal na pamilihan kumpara sa mga lokal na produkto ng bansa?
- A. Dahil mura at mababa ang cost ng produksiyon sa mga pinanggalingang bansa
  - B. Dahil hindi maganda ang kalidad kaya naiibenta ang mga ito ng mas mura
  - C. Dahil walang buwis na binabayaran ang mga dayuhang produkto
  - D. Dahil sa dami ng makikitang mga produkto sa pamilihan kayang ibaba ang presyo nito.
- 57.** Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

PAGLISAN SA INANG BAYAN

Sa konteksto ng Pilipinas, malaki ang ginampanan ng dahilang pang-ekonomiya sa pagpunta ng maraming propesyunal at skilled workers na manggagawang Pilipino sa ibang bansa. Malaki ang naipapadalang dolyar ng mga OFW sa kani-kanilang kamag-anak sa bansa na nag-aambag naman sa pag-angat ng ekonomiya ng bansa. Ano ang masamang epekto ng pag-alis ng mga propesyunal at 'skilled workers' sa mga bansang pinagmumulan nito? "

A. Unemployment	C. Kontraktuwalisasyon
B. Brain drain	D. Underemployment
- 58.** Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sa sagot sa katanungan.

MAHIRAP MAGING DH!

Si Gng. Belen ay nagtatraho bilang domestic helper sa bansang Saudi Arabia. Nakaranas siya ng hindi magandang pakikitungo ng kanyang among babae. Kung minsan hindi siya binibigyan ng day off at hindi rin pinapahinga sa pagtatrabaho. Ngunit tiniis niya ng lahat hanggang natapos niya ang kanyang kontrata sa kanyang amo para makapagpadala siya ng pera sa kanyang pamilya. Bakit sa kabila ng mga nararanasang pang-aabuso ni Gng. Belen ay ninanais pa rin niya na magtrabaho sa ibang bansa?

- A. Dahil mas gusto nilang magtrabaho sa ibang bansa kasya dito
- B. Dahil mas maganda magtrabaho kapag dolyar ang kinikita

- C. Dahil bukod sa kumita, nagbibigyan rin ng pagkakataong mabisita ang ibang bansa
- D. Dahil mas malaki ang kanilang kita at nakatutulong sa pag-ahon sa kahirapan ng pamilya.

59. Ano ang tugon ng Pilipinas sa hamon ng globalisasyon sa paggawa?

- A. Pagpasok sa mga pandaigdigang at rehiyunal na kasunduan ng mga bansa
- B. Pagbuo ng mga batas na magbibigay proteksiyon sa mga manggagawa
- C. Pagpapatupad ng mura at flexible labor sa mga manggagawa
- D. Pagpapatupad ng iskemang kontraktuwalisasyon sa mga manggagawa

60. Basahin at unawain ng mabuti ang isang sitwasyon at piliin ang tamang sagot sa katanungan.

END ENDO!

May 83% ng mga kompanya ang nag-employo ng mga kaswal at kontraktual upang maiwasan ang pagkakaroon ng unyon sa mga manggagawa noon. Ayon sa ulat ng DOLE (2016), patuloy pa ring umiiral ang ganitong sistema ng kontraktuwalisasyon sa paggawa. Bunsod nito ay iminumungkahi ng iba't ibang mambabatas, ahensiya sa paggawa, at mga grupo ng manggagawa na tuluyan ng ibasura ang sistemang kontraktuwalisasyon o kilala rin ngayon na 'endo.' Ano ang hindi mabuting epekto ng kontraktuwalisasyon sa mga manggagawang Pilipino?

- A. Hindi sila binabayaran ng karampatang sahod at mga benepisyong ayon sa batas na tinatamasa ng mga manggagawang regular
- B. Walang matatanggap na karagdagang sahod ang mga manggagawa na lampas sa walong oras na pagtatrabaho
- C. Kawalan ng proteksiyon mula sa pang-aabuso ng nagmamay-ari ng mga kompanyang pinatratrabahoan nila
- D. Kakulangan ng seguridad sa pinapasukang kompanya na maghahatid ng panganib sa buhay ng mga manggagawang Pilipino

61. Aling pahayag ang pinakatumpak na naglalarawan ng pagkakaiba ng kasarian at sex batay sa mga konsepto at kategorya nito?
- Ang kasarian ay tumutukoy sa katangiang sikolohikal ng tao na itinuturing na “socially constructed”, samantalang ang sex ay tumutukoy sa biyolohikal at pisyolohikal na katangian na nagtatakda ng pagkakaiba ng babae sa lalaki.
  - Ang kasarian ay tumutukoy sa mga kinikilalang kategorya ng kasarian sa lipunan, samantalang ang sex ay tumutukoy sa biyolohikal na katangian ng isang tao.
  - Ang kasarian at sex ay parehong tumutukoy sa biyolohikal at sikolohikal na katangian ng isang tao.
  - Ang kasarian at sex ay pawang tumutukoy sa mga kinikilalang kategorya ng kasarian sa lipunan.
62. Ang mga sumusunod ay mga pahayag tungkol sa sex. Aling pahayag ang naglalarawan ng siyentipikong katangian nito?
- Ang mga babae ay nagkakaroon ng buwanang regla, ang mga lalaki ay hindi.
  - Ang karaniwan sa mga babae ay nagdadamit ng mahaba samantalang ang lalaki ay hindi.
  - Ang karaniwan sa mga mga babae ay naglilinis ng bahay, ang mga lalaki ay hindi
  - Ang karaniwan sa mga babae ay maalaga sa bahay, ang lalaki ay hindi.
63. Batay sa tinatalakay na iba’t ibang uri ng kasarian at gender roles sa iba’t ibang bahagi ng daigdig. Ano ang mahihinuha mong layunin nito ?
- Maipabatid ang kahalagahan ng pagtanggap at pagbibigay respeto sa kapwa
  - Paigtingin ang diskriminasyon at pagkawatak-watak ng bawat isa
  - Magbigay ideya kung sino ang mas superior sa iba’t ibang uri ng kasarian.
  - Himukin ang bawat isa na normal lamang ang pagpairal ng gender stereotypes at gender roles
64. Suriin ang larawan at sagutin ang tanong sa ibaba.

Ano ang iyong mahihinuha batay sa larawan na iyong nakikita ?

- Nagpapakita ito ng pantay na karapatan sa bawat kasarian
- Pinapakita lamang na ang lalaki ay marunong ring gumawa ng gawaing bahay
- Pinapabatid nito na ang mga babae na ang naghahanapbuhay at ang lalaki na ang naiiwan sa bahay.
- Naipabatid nito ang isang uri ng diskriminasyon at karahasan ng kalalakihan

65. Ano ang mga hakbang na maaring gawin upang labanan ang mga gender stereotypes at gender roles na may negatibong implikasyon sa lipunan?
- Pagbuo ng mga gender-inclusive na mga polisiya sa mga nabuong institusyon
  - Pagsusulong at pagpapalaganap ng mga pag-aaral ng tradisyunal na mga gender roles
  - Pagpapalaganap ng mas positibong mga mensahe tungkol sa mga gender roles sa media
  - Pagsasagawa ng mga programang pangkabatiran at pagpapatupad ng gender sensitivity training
66. Bilang isang responsableng mamamayan, Paano mo maipapakita ang iyong pag-unawa tungkol sa mga uri ng kasarian (gender) at sex, pati na rin ang gender roles sa iba't ibang bahagi ng daigdig?
- Bibigyan ko ng pansin ang iba't ibang uri ng kasarian at gender roles sa pamamagitan ng pag-aaral at pagtatala ng mga halimbawa ng iba't ibang kultura na may katangiang pangkasarian
  - Magsasagawa ng pag-aaral upang mas mapalawak ang aking kaalaman sa mga batayang konsepto ng gender at sex
  - Magsasagawa ng pagsusuri ng mga epekto ng gender roles sa lipunan at ekonomiya
  - Gumagawa ng isang mabisang hakbang sa pamamagitan ng pagpapatupad a ng kampanya para sa pantay-pantay na pagtrato at pagkilala sa karapatan ng bawat kasarian
67. Ano ang "gender identity"?
- Ang "*gender identity*" ay tumutukoy sa biyolohikal na katangian ng isang tao
  - Ang "*gender identity*" ay tumutukoy sa mga tungkulin at responsibilidad na itinakda ng lipunan batay sa kasarian nito
  - Ang "*gender identity*" ay tumutukoy sa personal na pagkilala at pag-uri ng isang tao sa kanyang sariling kasarian.
  - Ang "*gender identity*" ay tinakabatay sa kasarian na itinakda ng lipunan base sa biyolohiya.
68. Ito ay malalim na damdamin at personal na karanasang pangkasarian ng isang tao, na maaring nakatugma o hindi nakatugma sa sex nang siya'y ipinanganak, kabilang ang personal na pagtuturing niya sa sariling katawan at iba pang ekspresyon ng kasarian, kasama na ang pananamit, pagsasalita, at pagkilos.
- Gender Crisis
  - Sexual Identity
  - Gender Identity
  - Sexual Orientation
69. Nanatiling malaking isyu at hamon ang pag-usbong ng hindi pagkapantay-pantay na pagtingin sa kababaihan, kalalakihan at LGBT. Para sa iyo, ano ang mas malalim na sanhi ng diskriminasyon laban sa Kasariang taglay ng tao ?
- Kakulangan ng mga batas at polisiya na nagpoprotekta sa karapatan ng tao

- B. Tradisyunal na pagtingin ng lipunan sa gender roles
  - C. Mga impluwensya ng mga banyagang kultura at paniniwala
  - D. Mga pang-ekonomiyang kadahilanan at kakulangan sa edukasyon
70. Isa sa paniniwala ni Peter na dapat ang lalaki ay palaging nasusunod at may awtoridad sa pamilya. Anong uri ng diskriminasyon ang ibig ipahiwatig sa pahayag?(Critical Thinking)
- A. lahi
  - B. Katayuan sa lipunan
  - C. Kasarian
  - D. Edad
71. Isa sa malaking isyu at hamon na kinakaharap ngayon ay ang pag-usbong ng hindi pagkapantay-pantay na pagtingin sa kababaihan, kalalakihan at LGBT. Para sa iyo, ano ang mas malalim na sanhi ng diskriminasyon laban sa kasariang taglay ng tao ?
- A. Kakulangan ng mga batas at polisiya na nagpoprotekta sa karapatan ng tao
  - B. Tradisyunal na pagtingin ng lipunan sa gender roles
  - C. Mga impluwensya ng mga banyagang kultura at paniniwala
  - D. Mga pang-ekonomiyang kadahilanan at kakulangan sa edukasyon
72. Paano mo masusugpo ang diskriminasyon laban sa kababaihan, kalalakihan at LGBT sa iyong komunidad ?
- A. Pagsagawa ng kampanya o awareness campaign ukol gender sensitivity at inclusivity sa bawat isa
  - B. Maging mabuti sa kapwa at pantay-pantay ang ibibigay na oportunidad sa bawat isa.
  - C. Magkaroon ng malawak na pag-unawa at pagtanggap sa pagkakaiba ng kasarian
  - D. Lahat ng nabanggit
73. Ano ang pinakamabisang panukala ang dapat ipatupad upang labanan at wakasan ang diskriminasyon sa kababaihan, kalalakihan, at LGBT sa inyong komunidad?
- A. Pagpasa ng mga batas at regulasyon upang palakasin ang karapatan at proteksyon ng mga kababaihan, kalalakihan, at LGBT.
  - B. Paglunsad at pagpapatupad ng kampanya kontra diskriminasyon at programa sa edukasyon na nagbibigay kamlayan tungkol sa gender equality at pagrespeto sa lahat ng kasarian
  - C. Pagtulong sa pagbuo ng mga organisasyon at espasyo na naglalayong protektahan at suportahan ang mga kababaihan, kalalakihan, at LGBT.
  - D. Pakikiisa at pagiging aktibo sa organisasyon na lumalaban sa diskriminasyon
74. Ito ay tumutukoy sa karanasan ng tao na hindi pantay ang karapatan na ibinibigay na nag-uugnay sa anumang pag-uuri, eksklusyon at restriksyon batay sa kasarian na naging dahilan ng hindi pagkilala at paggalang ng sa kapwa ?
- A. Pag-uuri-uri
  - B. Diskriminasyon
  - C. Pagkapantay-pantay
  - D. Pagsasawalang-bahala
75. Sa konteksto ng gender o kasarian, ano ang epekto ng diskriminasyon sa lipunan?
- A. Pag-iral ng pagkakaisa at respeto sa pagitan ng mga tao

- B. Nagbibigay ng pantay na oportunidad at pagtingin sa mga indibidwal
  - C. Aktibong pakikilahok sa bawat programa at pagsunod ng patakaran ng pamahalaan
  - D. Nagdulot ng malalim na hidwaan at pagkawatak-watak ng mga tao sa Lipunan
- 76.** Bilang mag-aaral, paano ka makatutulong na maipabatid at maisakatuparan ang mga isyu at karanasan sa diskriminasyon ?
- A. Hahayaan ko na lamang na ang pamahalaan ang gagawa ng hakbang para malutas ang problema
  - B. Ipapabatid ko ang aking natutunan gamit ang social media
  - C. Maging aktibo sa mga gawain at kampanya na ang layunin ay mapabatid at masolusyunan ang kinakaharap na problema
  - D. Sasali sa mga organisasyon dahil ito ang gusto ng mga kaklase
- 77.** Ang mga sumusunod ay mga hakbang na ginawa ng pamahalaan ng Pilipinas upang tugunan ang mga isyu ng karahasan at diskriminasyon maliban sa ?
- A. Pagpapaigting sa mga grupo o organisasyon na naglalayong protektahan ang mga naging biktima ng diskriminasyon.
  - B. Paggawa at pagpapatupad ng mga batas at polisiya laban sa karahasan at diskriminasyon
  - C. Paglulunsad ng mga kampanya at seminar bilang daan upang labanan ang karahasan at diskriminasyon
  - D. Pagpapakitang-tao lamang sa pakikiisa sa layunin sumikat at maging kilala sa madla
- 78.** Bilang mag-aaral may kakayahan kang magpabago ng daloy sa walang humpay na pagkalap ng diskriminasyon sa bansa, paano ka makatutulong na maipabatid at maisakatuparan ang mga isyu at karanasan sa diskriminasyon?
- A. Hahayaan ko na lamang na ang pamahalaan ang gagawa ng hakbang para malutas ang problema
  - B. Ipapabatid ko ang aking natutunan gamit ang social media
  - C. Maging aktibo sa mga gawain at kampanya na ang layunin ay mapabatid at masolusyunan ang kinakaharap na problema
  - D. Sasali sa mga organisasyon dahil ito ang gusto ng mga kaklase
- 79.** Paano makakatulong ang aktibong pakikilahok ng mamamayan sa pagtugon sa mga isyu ng karahasan at diskriminasyon?
- A. Mas mabibigyan ng boses ang mga mamamayan na nakabatay sa paglalahad ng mga hinaing nito.
  - B. Maraming proyekto at programa ang mabuo para sa kapakanan ng lahat
  - C. Mas magkakaintindihan at magkakaisa ang bawat isa
  - D. Malimitahan ang hindi pagkakasundo at hidwaan ng tao sa lipunan
- 80.** Ano ang naging ng tugon ng pamahalaan at mamamayan ng Pilipinas sa mga isyu ng karahasan at diskriminasyon?
- A. Parehong at naka-angkla ang direksyon ng pagtugon ng pamahalaan at mamamayan upang labanan ang karahasan at diskriminasyon.

- B. Mas aktibo sa pagpapatupad ng hakbang ang pamahalaan kaysa sa mga mamamayan sa paglutas ng mga isyu ng karahasan at diskriminasyon.
  - C. Mas nangunguna ang mga mamamayan kaysa sa pamahalaan sa pagtugon sa mga isyung nakapokus sa karahasan at diskriminasyon.
  - D. Walang nagiging tugon ang pamahalaan at mga mamamayan hinggil sa pagsugpo sa mga isyu ng karahasan at diskriminasyon.
- 81.** Sa anong prinsipyo nabibilang ang karapatang tumutukoy sa pagtamasa ng lahat ng karapatang pantao nang walang diskriminasyong nag-uugat sa oryentasyon seksuwal o pagkakakilanlang pangkasarian ?
- A. Prinsipyo 1 KARAPATAN SA UNIBERSAL NA PAGTAMASA NG MGA KARAPATANG PANTAO
  - B. Prinsipyo 2 KARAPATAN SA PAGKAPANTAY-PANTAY AT KALAYAAN SA DISKRIMINASYON
  - C. Prinsipyo 4 KARAPATAN SA BUHAY
  - D. Prinsipyo 12 KARAPATAN SA TRABAHO
- 82.** Sa anong sektor sa Pilipinas ang karaniwan at palasak ang diskriminasyon ?
- A. sa politika
  - C. sa paaralan
  - B. sa trabaho
  - D. lahat ng nabanggit
- 83.** Bakit mahalaga ang pagtanggap at paggalang sa kasarian sa pagtataguyod sa pagkakapantay-pantay ng tao bilang isang kasapi ng lipunan?
- A. Upang tuluyang masugpo at maiwasan ang diskriminasyon at paglabag sa karapatan ng bawat isa
  - B. Upang mapa-igting ang katahimikan at disiplina ng lahat
  - C. Upang mabigyan ng pantay na karapatan ang bawat tao
  - D. Upang maisasabuhay muli ang tradisyon ng bansa
- 84.** Para sa iyong sariling paghihinuha, Bakit kaya kinakailangan magkaroon ng pantay-pantay na karapatan ang lahat ng tao kahit ano pa ang kanilang kasarian?
- A. Dahil ang lahat ng tao, anoman ang kasarian ay may kabutihan ring taglay
  - B. Dahil ang lahat ay may karapatang ipakita ang sariling personalidad
  - C. Dahil lahat tayo ay nabibilang lamang sa isang lugar
  - D. Dahil ang lahat, anuman ang kasarian ay dapat igalang at bibigyan ng pagpapahalaga sa sarili at sa kapwa
- 85.** Bilang isang mamamayan, paano mo maipapakita ang pagtanggap at paggalang sa kasarian na nagtataguyod ng pagkakapantay-pantay ng tao bilang kasapi ng lipunan?
- A. Pagkilala at pagtanggap sa iba't ibang gender identities at orientations sa lipunang kinabibilangan .
  - B. Pagsuporta at aktibong makikilahok sa mga programa na inilunsad sa pamayanan
  - C. Pagsulong ng proyekto na naglalayong palakasin ang pagkakapantay-pantay ng bawat is
  - D. Pagbibigay respeto sa kasarian ng tao na nabibilang sa lipunang ginagalawan

86. Paano mo mailapat ang prinsipyo ng gender equality sa iyong pakikitungo sa iba't ibang kasarian?
- A. Pagsuporta sa mga organisasyon at komunidad na naglalayong itaguyod ang gender equality.
  - B. Pagtangi sa pagtrato ng mga kasarian batay sa mga tradisyunal na papel at tungkulin.
  - C. Paglahok sa mga aktibidad at gawain na nagpapalawak ng kaalaman at pag-unawa sa gender issues.
  - D. Makikisalamuha at makikitungo iba't ibang kasarian
87. Ang kababaihan at kalalakihan ay dapat magkakaroon ng pantay na karapatan at oportunidad. Sa anong konsepto ito nabibilang ?
- A. Sexualism
  - B. Gender Sensitivity
  - C. Gender Role
  - D. Feminism
88. Ito ay tumutukoy sa isang pananaw at proseso sa pag-unlad na mayroong pakikilahok at pagbibigay lakas , pagkakapantay-pantay , pagbibigay proteksiyon sa karahasan, may paggalang sa karapatang pantao at sumusuporta sa pagpapasiya sa sarili at pagsasakatuparan ng kakayahan ng isang tao.
- A. Gender Roles and Development
  - B. Gender and Development
  - C. Gender and Equity
  - D. Equality and equity
89. Anong batas ang nagbibigay proteksyon sa mga kababaihan at anak sa pang-aabuso at pananakit?
- A. Magna carta
  - B. Anti-Violence Against Women and their Children Act
  - C. Marginalized women
  - D. Social welfare
90. Ano tawag sa mga babaeng nasa mapanganib na kalagayan o masikip na katayuan tulad ng biktima ng pang-aabuso?
- a. CEDAW
  - b. Magna carta
  - c. women in especially difficult circumstance
  - d. Marginalized women